

Rámcové zkouškové okruhy

Dějiny práva

2020/21

- 1) **Prameny práva, soukromé a úřední sbírky právních předpisů až do 20. stol. Včetně**
 - **Prameny práva v průběhu času (obvyčej, právní knihy, kodifikace, atd.)**
 - **Otázka soukromého sepsání práva, příklady**

- 2) **Nejstarší české právní památky (Výsady Boleslavovy, Dekreta Břetislavova, Statuta Konrádova, Ius regale montanorum, atd.)**
 - **Nástin historického vývoje v souvislosti s jejich vznikem**
 - **Shrnutí podstatných právních institutů, které obsahují**
 - **Odlišení pramenů práva a oblastí, které upravují**

- 3) **Právní knihy (Kniha rožmberská, Ordo iudicii terrae atd.)**
 - **Okolnosti jejich vzniku a časové zařazení**
 - **Shrnutí obsahu (např. převažující procesní právo atd.)**
 - **Jazyk zmíněných právních knih**
 - **Vymezení práva, které knihy obsahují**

- 4) **Zemské desky (vznik, funkce, struktura)**
 - **Časové zařazení jejich vzniku, jejich další vývoj**
 - **Jejich druhy a forma**
 - **Úředníci pověřeni jejich vedením**
 - **Funkce, doklad před zemským soudem**

- 5) **Kodifikace zemského práva koncem 15. a v 16. stol.**
 - **Pokusy o kodifikaci**
 - **Vladislavské zřízení zemské (autor, forma, okolnosti vzniku apod.)**
 - **Jednotlivé doplňky a jejich platnost**

- 6) **Kodifikace městského práva (Briekci z Licka, Pavel Kristian z Koldína)**
 - **Význam, vliv, platnost (časové i místní zařazení) daného pramene**
 - **Obsah kodifikací, vymezení právních oblastí, které upravovaly**

- 7) Procesní řízení ve středověku a jeho charakteristické rysy
- Ordály, tortura – vymezení pojmů
 - Rozlišení dle příslušného práva (zemské, městské...)
 - Stručně řízení před zemským soudem, úředníci, postup
 - Příklad pramenů práva obsahující procesní normy
- 8) Způsobilost k právním úkonům dle NOZ svéprávnost (vymezení, předpoklady a její význam)
- Vymezení samotného pojmu
 - Srovnání např. s deliktní, procesní způsobilostí jako specifickými pojmy
 - Vymezení postavení jednotlivce ve společnosti (šlechtic, poddaný)
 - Uvedení příkladů pramenů práva, které materii upravují
- 9) Právo majetkové a jeho základní rysy (nedíl, svobodná a nesvobodná držba nemovitostí, majetek ve vlastnictví církve, závazky, ručení za vady, právo dědické)
- Vysvětlení jednotlivých pojmů
 - Uvedení příkladů pramenů práva
 - Charakteristika vlastnictví půdy, institutu poddanství a nevolnictví
- 10) Právo rodinné a manželské do přijetí ABGB
- Úprava dané materie v našich nejstarších právních památkách
 - Vliv náboženství na právní úpravu v této oblasti
 - Postavení manželů
 - Propojení problematiky s otázkou dědictví a právní úpravy majetku
- 11) Trestní právo za stavovské monarchie (charakteristické rysy a úprava)
- Vymezení pramenů práva obsahujících příslušnou trestněprávní materii
 - Vliv postavení pachatele na řízení a uložení trestu
 - Delikty proti vlastnictví, delikty proti životu a zdraví apod.
 - Otázka náboženských deliktů
- 12) Obnovené zřízení zemské (charakteristické rysy a úprava)
- Změny, které přineslo Obnovené řízení zemské
 - Předmět úpravy

- Deklaratoria a Novely

13) Kodifikace trestního práva a za absolutismu (hlavní rysy, jednotlivé kodifikace)

- Datace a vymezení absolutistického pojetí státu
- Problematika právního partikularismu
- Vymezení jednotlivých kodifikací
- Koldínův zákoník (platnost i za absolutismu), Obnovené zřízení zemské, Constitutio criminalis Josephina, Constitutio criminalis Theresiana atd.
- Různá právní úprava na jednotlivých panstvích pro poddané

14) Kodifikace občanského práva za absolutismu a Všeobecný občanský zákoník z 1811 (vznik a struktura, včetně novelizací)

- Pokusy o kodifikaci soukromého práva v 18. století
- Struktura, platnost ABGB (i recepční norma 1918) obsah kodifikace
- 3 dílčí novely na počátku 20.stol. - co upravovaly

15) Kodifikace obchodního a živnostenského práva za absolutismu a Obchodní zákoník 1863 (struktura, obsah, kapitálové společnosti)

- Hospodářská situace v monarchii v 19. století
- Obsah jednotlivých předpisů, na koho se vztahovaly
- Druhy kapitálových společností

16) Ústavní vývoj v 19. stol. a související předpisy (základní občanská práva, právo spolčovací, shromažďovací, tiskové)

- Situace v roce 1848 a následný vývoj
- Vymezení obsahu jednotlivých oktrojovaných ústav
- Dualismus, český postoj
- Záruka občanských a politických práv, uvedení příslušných dokumentů

17) Vývoj trestního práva, hlavní struktura a normy v druhé polovině 19.stol.

- Změny v rámci vývoje
- Příslušné hmotněprávní a procesní předpisy

- 18) Právní aspekty vzniku ČSR, ústavní vývoj v meziválečném období (recepční norma, ústavy, jazykové právo, domovské právo, tiskové atd.)
- Okolnosti vzniku ČSR
 - Recepční norma
 - Prozatímní ústava
 - Ústava 1920 a vývoj ústavního práva
 - Nostrifikace
- 19) Pozemková reforma v ČR (základní normy, které ji upravovaly)
- Časové zařazení
 - Obsah a jednotlivé normy, které ji upravovaly
- 20) Pokusy o překonávání právního dualismu v meziválečném období (kodifikační pokusy, oblasti, ve kterých byl dualismus překonán apod.)
- Recepční norma
 - Prameny práva v českých zemích a na Slovensku
 - Dualismus, trialismus práva – vysvětlení
 - Snahy o překonání právního dualismu – snahy o kodifikaci různých právních odvětví
- 21) Protektorát Čechy a Morava a jeho právo (občanství, rasové předpisy, hospodářské zákonodárství, soudnictví apod.)
- Říšské občanství, protektorátní občanství
 - Aplikace rasových předpisů
 - Příslušné úřady
- 22) A Exilová vláda a její právní postavení (vznik, představitelé),
- Snaha o kontinuitu československého státu
 - Hlavní představitelé
 - Otázka mezinárodního uznání
 - Vydávání právních předpisů
 - Funkční období prezidenta republiky
- B Domácí odboj
- Otázka mezinárodního uznání

-Košický vládní program

23) Dekrety presidenta republiky (přijímání, rozdělení, publikace)

- Podoba dekretů a jejich platnost
- Materie, kterou upravovaly
- Přijímání dekretů a jejich publikace

24) Ústava 9. května (struktura a společenský význam)

- Okolnosti jejího vzniku
- Časové zařazení
- Podoba, obsah
- Komparace s prvorepublikovou ústavou (1920)
- Hospodářský plán a plánování ekonomiky

25) Právnická dvouletka a základní právní normy, které byly během ní přijaté

- Vymezení pojmu právníká dvouletka
- Jednotlivé přijaté předpisy
- Hlavní změny v rámci jednotlivých odvětví práva

26) Vývoj soukromého práva po roce 1950 a jeho kodifikace (občanské právo, rodinné právo)

- Historické okolnosti, plánování
- Podstatné změny v rámci vývoje
- Právnická dvouletka

27) Vývoj trestního práva po roce 1950 a jeho kodifikace za totality (hlavní rysy a kodexy, hlavní procesy)

- Historické okolnosti
- Změny v rámci vývoje
- Významné procesy (tzv. politické procesy), jejich příklady

28) Vznik a vývoj hospodářských a zemědělských vztahů po roce 1948 (typické rysy a hlavní právní normy)

- Nástin historického vývoje, kolektivizace

- Zásady, které změny provázely
- Hlavní předpisy

29) Ústava z roku 1960 a federální uspořádání ČSSR (zák. o československé federaci, rozdělení kompetencí)

- Charakter ústavy
- Vymezení okolností vzniku
- Obsah